Ч. 134 (10.811). Львів субота 19 червня 1926 Rocztowa opłata zapłacono ryczałtem. Рік XLIV

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щади. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Довкола проекту зміни конституції.

Ніхто не вдоволений з § 14. — Президент Мосціцький погрожує уступленням, таксамо уряд. — „Національні меншости" проти зміни конституції. — Марш. Ратай уступає невідклично. — Вибори до міських рад у вересні. — Перед номінацією нових міністрів. — Проект реорганізації міністерств.

Варшава, 17. червня 1926.

Проект зміни конституції, зложений на руки маршалка сойму, викликав у посольських кругах деяке розчарування. Навіть ті партії, що є за змінненням влади президента держави, висказують ріжні сумніви щодо доцільности таких змін, які пропонує уряд. Особливо не подобається вводження до конституції б австрійського 14 §, під охороною якого рада міністрів з президентом моглаб рішати про найважніші державні справи, м. ін. і про виборчу ординацію.

Сьогодня велися в цій справі наради кількох партій. М. ин. радила президія „Пяста" під проводом пос. Дембського і були вступні наради ЗЛН., який до проєктованих змін конституції ставиться зі зрозумілих причин з резервою.

В парляментарних і політичних колах розійшлася сьогодня вістка про те, що през. Мосціцький на випадок відкинення законодатними тілами урядового проєкту зміни конституції уступить зі становища голови держави. Також прем. Бартель заявив ще перед кількома днями, що як би законодатні тіла не приняли урядового проєкту, то уряд витягне з того відповідні консеквенції, значить — уступить також. Кажуть, що през. Мосціцький незвичайно заінтересований тими змінами конституції, тимбільше, що над ними раджено і їх ухвалено на раді міністрів при його діяльній співучасти.

Сьогодня голова Білоруського Клюбу пос. Яремич відбув конференцію з марш. сойму Ратаєм. Яремич зазначив, що Білоруський Клюб є проти якихнебудь змін конституції, бо він є тої думки, що теперішня конституція є одинокою гарантією, правда, тимчасом на папері, для „національних меншостей". Як би представники „національних меншостей" віддали свої голоси за зміною конституції, то тим самим приготовили би зброю проти себе. Аналогічне становище займають і посли з Українського Клюбу.

Той же пос. Яремич відбув сьогодня конференцію з прем. Бартлем у справі нестерпного положення білоруського народу під Польщею. Яремич предложив Бартлеві домагання Білоруського Клюбу і подав йому одночасно відповідний меморіял. Премієр обіцяв розглянути той меморіял, а коли запізнається з його змістом, обговорити всі справи подрібно на найблизшій конференції з пос. Яремичем.

Тут рахуються загально з недалеким уступленням марш. сойму Ратая, яке він заповів іще перед 2 тижнями. Кажуть, що вже у вівторок 22. ц. м. маршалок передасть на письмі свою резигнацію на руки одного з віцемаршалків, при чому докладно умотивує свою постанову. Сьогодня конферувала з марш. Ратаєм спеціяльно вибрана делегація „Пяста" в цій справі, інформуючись про причини його постанови уступити зі свого становища.

В цій справі дістав Ратай також письмо від голови „Пяста" пос. Вітоса. Ратай заявив делегації, що свого наміру уступити не покине і в найближчих днях це виконає.

Уряд наміряє забратися радикально до реорганізації самоурядувань в державі. На випадок, якби теперішній соймі не ухвалив самоврядних законів, уряд поможе собі шляхом розпорядків президента держави, виданих на основі повновластей, за якими уряд Бартля хоче звернутися до сойму. Розпорядки в справі самоурядувань малиб появитися в міс. липні, так, що вибори до міських рад моглаб відбутися вже у вересні.

Сьогодня або завтра надіються номінації міністрів закордонних справ, освіти, рільництва і земельн. реформ. Називають ріжних кандидатів, м. ин. проф. Станевича з Вильна на пост міністра освіти. В найближчих днях має бути переведена й реорганізація деяких міністерств. Так мін. публичних робіт має бути зовсім знесене, а департамент шляхів був би прилучений до мін. залізниць, яке буде називатися мін. комунікацій.

Чи дійсно полекші?

Зміна курсу політики рум. уряду супроти нац. меншостей?

Букарешт, 16. червня 1926.

Півофіціяльний румунський орган „Адеверул" повідомляє, що уряд генерала Авереску приступає небаром до реалізації своєї програми відносно національних меншостей. Передусім признають право зрівнання (?) приватних шкіл національних меншостей. Крім того мову територіяльних національних меншостей мають ввести до державних урядів даної території. Відповідні проєкти законів небаром внесуть до парляменту.

З судової салі.

За приналежність до Української Військової Організації.

Львів, 18. червня 1926.

Вчора переслухали надкомісаря політичної поліції Мітленера, який м. и. згадав про зізнання Івана Головацького, під котрого назвищем нібито скривався один із Барановських, заосмотрений в його документи. Цей Головацький подав подробиці, які освітлюють напади, незнані поліції.

Головацьким зацікавилася політ. поліція тому, що при Яр. Барановськім найшли легітимацію Головацького, виставлену дрогобицьким старостом. Головацький у слідстві був зізнав, що в 1924 р. Барановський позичив був собі у нього легітимацію, бо хотів їхати до своїх батьків до Тлмеровець, а поліція пошукувала його. Дальше мав тоді Головацький зізнати, що оба Барановські належали до військової організації, брали участь у трьох нападах на почту, до чого самі йому признавалися, та що стріляли до поліції в Темерівцях коли то Роман Барановський був ранений в ногу. Після сутички з поліцією всіли до поїзду в Бурштині й утікали до Львова. Дальше мав Головацький зізнати про напад на почту в Шремі (Познанщина), де касієром був Українець Меркун. Він нібито впустив до льокалю Українців, членів військової організації й вони забрали 28 тисяч золотих. Переслуханий вчора Головацький, бувш. студент теольогії, заперечив усьому та заявив, що те, що зізнав у поліції й суді, було зачерпнуте в части з часописів, („Слова Польского" і „Газети Щоденної"), у части підсунув це йому комісар поліції. Прокуратор Гіртлєр з огляду на суперечні зізнання поставив внесення списати зі свідком протокол. Трибунал прихилився до того внесення й після списання протоколу Головацького відвели до вязниці. Опісля переслухано ще кількох свідків, які не зізнали нічого нового. Вкінці переслухали почтових возних, котрі їхали почтовим возом, на який виконано напад на головній почті у Львові в березні 1924 р. Свідки ті зізнали, що напад був так зручно виконаний, а постава нападаючих така грізна, що про оборону годі було й думати. В хвилі, як возні відчинили віз із грішми, пятьох людей окружили конвой, приклали їм револьвери до грудей, приказали піднести руки в гору, а ні, то куля в груди. З причини темноти (нападаючі передше ушкодили контакт електричної лямпи) і тому що мали посцускані криси капелюхів і натягнені на очі шапки, годі було пізнати нападаючих. Свідок Балицький, зізнав, що 35 літ служить при почті, а ще не бачив такого нападу; жалує, що не міг вратувати державних грошей.

Дальша розправа нині в 9. год. рано.

Розправа вбийника Піндого.

Варшава, 17. червня 1926.

Нині почалась в окружнім суді розправа проти сержанта Вацл. Тшасєвського, обвинуваченого за вбивство Губерта Ліндого, презеса ПКО. Боронить обвинуваченого пос. д-р Ліберман. Покликано 16 свідків. Після відчитання акту обвинувачення зізнає обвинувачений. Признається до вини. Першим відрухом проти Ліндого були вісти преси, що проти нього примінено домашній арешт. Обурення зростало підчас розправи, де виявилося багато надужить у ПКО. Обв. набрав вражіння, що оборона змірає не лише до виправдання Ліндого, але й до признання його заслуг. Після промови оборонця Шурлея прийшов до переконання, що Ліндого звільнять. На Щовій вул. припадково стрінув Ліндого й тоді так замрачився його ум, що не знає, що сталося. Як прийшов до себе, зрозумів, що виладовує револьвер, а з окликів товпи догадався, що доконав убивства. На питання предсідника відповідає, що тепер розуміє, що до того вчинку не був уповажнений. Жалує, що унещасливив рідню Ліндого й свою. Мучила його думка, що чоловік на високім становищі є причиною поважних страт для держави, а всетаки його можуть звільнити. То була причина вбивства.

Присуд западе завтра.

Біржа.

Гроші.

Курси Банку Польського й офіціяльної варшавської біржі були без зміни, себто долар 9·93 зсл. 10 зол. У Львові на приватній біржі долар удержується при курсі 10·16—10·20 при спокійній тенденції. Канадійський долар 10·09—10·11.

Мариво нового конфлікту.

Львів, 18. червня 1926.

Польські події заабсорбували до тої міри увагу всеї преси, а в тому числі й нашої, що інформуючи про них, ми не мали змоги поінформувати належно наших читачів про деякі факти на міжнародній арені, що матимуть далекосягле значіння на дальший уклад міжнародних сил і на розвиток майбутніх міжнародніх взаємин.

До таких подій слід безперечно зарахувати назріваючий тепер покищо не збройний, а тільки дипломатичний конфлікт між Англією і СРСР. Нема ніяких даних на те, щоби передбачувати аж збройну розвязку того конфлікту, але всеж він буде мати великий вплив на уклад відносин у Европі, а також і на инших континентах. Конфлікт зродився на тлі англійського страйку. В Англії, як відомо, триває по нинішний день страйк гірняків. Уряд має дуже багато клопоту і праці з його ліквідацією. Та воно ускладнюються сильно наслідком того, що професійні спілки СРСР, субсідіюють страйкуючих фінансово.

Комінтерн прикладає величезну вагу до англійського генерального страйку та надавав йому епохальне значіння. Не меншу вагу прикладав до нього і уряд СРСР. По цілому СРСР. республик почалася інтензивна збіркова акція на допомогу англійським страйкарям. Всі зібрані гроші пересилав до Англії Центральний Союз Професійних Спілок СРСР у Москві. Скора криза страйку та побіда уряду над страйкарями сильно занепокоїла не тільки Комінтерн, але й усі урядові кола Радянського Союзу.

Всі вони надіялися відбити собі при нагоді страйку всі ті моральні та инші втрати, яких зазнали на Далекому Сході, в Китаю завдяки англійській політиці. Керманичі англійської філії Комінтерну дістали належну догану за те, що допустили до такої скорої ліквідації генерального страйку, котрий мав заініціювати побідний огонь світової революції, але одночасно дістали наказ продовжувати за всяку ціну страйк, найбільше збільшуючи зованих гірняків. І дійсно Комінтернові це вдалося. Страйк триває донині та є колодою у ніг керманичів англійського державного корабля.

Англійський уряд вислав до СРСР дуже обережну ноту, в якій делікатно протестує проти грошевого субсідіювання англійських страйкарів і приписує вину за субсідія урядові СРСР, бо наркомфін всупереч власним законам дав дозвіл на вивіз тих грошей до Англії і тим вмішався у внутрішні справи Англії. На те відповів уряд СРСР, що на впаки, він вважає англійську вмішуванням чужої держави до вну-

Red. czas. „Diło" Pr. 287/26. W Imieniu Rzeczypospolitej Polskiej! Sąd okręgowy karny we Lwowie, orzekł na wniosek Prokuratory przy tymże Sądzie, że treść artykułu umieszczonego w czasopiśmie „Diło" Nr. 130 (10807) z dnia 15. czerwca 1926 roku pod tytułem: 1) „Promchyoa" między słowami: horoda Lwo... a... a słowami: dla tych, 2) „Polityczn meto ty" między słowami: zhadujaczy... a słowami: Nikszo. 3) „Z prasy" między słowami: S/. Grabśkoho... a słowami: jak było zawierają ad 1) i 2) znamiona zbrodni z § 65 a) ust. kar., ad 2) znamiona zbrodni z § 65 a) ustawy karn. i uznał dokonaną 14. czerwca 1926 roku konfiskatę za usprawiedliwioną i zarządził zniszczenie całego nakładu i wydał w myśl § 493 pk. zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnego redaktorowi tego czasopisma, by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie. Niewykonanie tego nakazu pociąga za sobą następstwa przewidziane w § 21 ust. druk. z 17. XII. 1862 Dz. p. p. Nr. 6 ex 1863 t. j. zasądzenie za przekroczenie na grzywnę do 100 zł. — Lwów dnia 16. czerwca 1926.

Hawel.

НАДІСЛАНЕ.
За надіслане Редакція не відповідає.

Товариський Зїзд в Стрию

з приводу 25-ліття матури, відбудеться дня **10. липня 1926** о год. 9-ій рано **в Стрию, зізд Товаришів**, що здавали матуру **в Стрийській гімназії в році 1901.** Просимо Товаришів о негайне подання своїх адрес, опісля пришлемо їм подрібну програму зізду.

ЗА ТОВАРИСЬКИЙ КОМІТЕТ:
Жигмонт Ерденбер/ґ/р, окр. судя Стрий. *Д-р В. Прессер*, адвокат у Стрию, *Адольф Борак*, промисловець у Стрию, *Д-р Генрик Ляндесбер/ґ/*, адвокат у Львові, Валова 11а. 1945 1—1

— У Льондоні померла одна з найпопулярніших англійських робітничих громадянок Емілія Гобгавз, відома зі своєї довголітньої пропаганди в обороні Бурів підчас англійської війни в південній Африці. Вона зібрала величезний фонд для охорони сиріт дітей та вдів по вбитих Бурах і обвинувачувала англійський уряд у жорстокостях. Власними засобами звиділа у свій час всі концентраційні табори полонених і осиротілих Бурів.

— **З кіна.** У кіні „Коперник" іде нова сензаційно-сальонова драма п. з. „Сон про щастя" з Гаррі Лідтке і графинею Естергазі.

— **Важне для кандидатів на послів.** В останніх днях всі часописи горячо займаються справою розвязання сойму і розписання нових виборів. Визначні кандидати на послів признають, що тільки цукорки „Фортуни Нової" дадуть їм змогу виголосити більшу скількість промов, бо знаменито впливають на голосові струни.

— **Говоріть собі своє**, а я кажу, що крамниця, яка не має на складі пасти Елеґант не є крамницею... А відки її взяти... та зі Львова, пишіть О. Левицька і С-ка, Львів, Кордецького 51.

— **Гей всі враз** чистім взуття Елеґантом а підлогу французькою масою О. Левицької і С-ки, Львів, Кордецького 51. 1931 1—1

Дописи.

Берестє на Поліссі. (*Вистава пєси Винниченка „Брехня"*). В середу, 2. червня ц. р. ставив драматичний гурток при Берестейській „Просвіті" пєсу Винниченка „Брехня". В Берестї „Брехня" — подумав я. Одна з найкращих пєс Винниченка, та сама, що її з величезним успіхом ставили по 40 і більше разів у сезоні в Петрограді. Мене не вразило те, що невеличка саля російської гімназії, де ставили пєсу, була майже порожня, не здивувався й тому, що замісць пів до 9 вистава розпочалася в годині 10 вечера. Але коли я глянув на сцену, яка з декоративного боку була досить добре обставлена, у мене серце защеміло: „Деж вони там повернуться?" Одначе постановка „Брехні" вивела мене в тому, що берестейська „Просвіта" має дуже добрі артистичні сили і що з такими силами дійсно можна перейти до цілком серйозного европейського репертуару, не обмежуючись одним лише Берестєм, яке зрештою до такого репертуару не доросло. Пєса залишила гарне враження у глядачів, особливо гра п-ні Криницької. Слава всім артистам і щира подяка режисерові п. Крижанівському, що вивів цю пєсу. Цим виступом берестейська „Просвіта" ще раз доказала, з яких інтелігентних і корисних сил вона складається. **Т. Тедді.**

Памятайте: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

Памяти Івана Загаєвича.

Дня 12. червня 1926 р. ховала Яворівщина одного з найвизначніших своїх провідників і одного з перших своїх організаторів, бл. п. Івана Загаєвича. Нема в Яворівщині дитини, що не знала покійника, таке популярне було його імя. Нема в Яворові товариства, де покійник не був би або основником, або одним з активних виділових і довголітніх провідників.

Пок. Іван Загаєвич належав до вимираючого сьогодні вже у нас старого типу патріотів, що все дбали про народне добро наче про своє власне. Сам зі селянсько-міщанського роду, був також представником найсвідомішого міщанства. Довгими роками працює він просто понад сили над піднесенням добробуту яворівських міщан і селян разом з цілим гуртом собі подібних, головно з покійним Сидором Бритканом і иншими. Стає основником місцевого Кружка У. П. Т., його головою і вікусується будовою гімназії, опісля самою вже школою. Доводить до будови „Народнього Дому" в Яворові і стає директором - основником Повітової Спілки кооператив з обм. порукою та Кредитового Товариства „Нар. Дім" в Яворові. Працює в „Задатковому Товаристві", у „Просвіті" — і взагалі у всіх товариствах і на всіх ділянках нашого життя. В його руках спочивала вся політична керма повіту. Тисячі сходин, засідань, довірочних нарад і віч відбулися під його проводом. Поляки ненавиділи Покійника, хоч його боялися. За самостійної З. У. Н. Р. був покійний посадником м. Яворова. Своїм поведенням на тому становищі зєднав собі загальне поважання.

Вкінці треба згадати, що Небіщик був батьком численної родини, а один його син, Микола Загаєвич, записаний золотими буквами в історії наших визвольних змагань: полиг разом зі сотн. Черником при наступі Сїч. Стрільців на Київ 1918 р. і похоронений разом з Черником й ин. у Київі в Царському Саді.

Похорони бл. п. Івана відбулися величаво. Несено 10 вінків від українських товариств Яворова і Яворівщини. Виголошено шість бесід: п. Марецін біля дому, д-р М. Чайковський біля української гімназії, д-р Саламаха біля „Задаткової Каси" і „Магістрату", проф. Васильчик з „Народнього Дому" і п. Гр. Ширба над гробом. Домовину супроводжало вісім священиків, хор під батутою проф. Гупуляка, гімназія, пласт і міська поліція; магістрат заступав офіціяльно теперішній бурмістр п. Ляховіч, а народу були непроглядні маси.

Похоронений Покійник на почесному місці при вході на український цвинтар.

Зі спорту.

Міжнародній Ходовий Старт у Празі.

В неділю 6. червня відбувся Міжнародній Ходовий Старт у Празі, на просторі 32½ км. від Праги до Мельніка. Було розписано пять нагород. Всіх учасників було 350 осіб, які заступали ріжні спортові організації і відповідно до того були поділені на категорії. Із Високих Шкіл до старту зголосилось 4 українських студентів, але участь узяв лише один — Дорошенко Микола, студ. агроном, голова Студентського Інтернату в Празі, той самий, який в 1924 р. врятував в Празі від наглої смерти, витягнувши вночі з Вельтави потопаючу жінку). Вислід старту: До мети дійшло 183 чоловіка 3 решти учасників—частина пристала по дорозі, частину вилучили зі старту за неправильність ходу, частина прийшла до мети по найвищому час, вже по закриттю брами. Першу нагороду дістав Гушек (заступав педестріянський клюб у Празі) побивши рекорд 32½ км.: 3 г. 39·6 сек. Дорошенко Микола отримав лише 5 місце — дійшовши за 3 г. 26 хв. 8·2, хоча перших 12 км пройшов за 45 хв., а на 28 км. ходу конкурував вже за друге місце, на жаль, авто наїхало, примусило його вскочити в болото і він набравши його в черевики, не міг далі конкурувати, здобувши лише пяте місце. **ич. Х.**

Нові книжки і видання.

КНИЖКИ:

ЧВЕРТЬ СТОЛІТТЯ НА МИТРОПОЛИЧОМУ ПРЕСТОЛІ: „Богословія" кн. 1—2. Львів 1926. Стор. 1—256. Зміст: Портрети і образи з життя Ювилята. Письмо (Dedicatio). Bulla Provisionis. О. д-р Йосиф Сліпий: Про молодечий вік нашого Митрополита. О. Йосафат Скрутень ЧСВВ: У чернечій келії. Д-р Кость Левицький: З національної діяльности Митрополита Андрея гр. Шептицького. А. Лушкевич: Мітрапаліт Шептицкі і беларускі рух. О. А. Станкевіч: Мой успамін аб Мітрапаліту Андрэю Шэптыцкім. О. Йосиф Схоп верс Ч. сс. Івб.: Основання Чина ОО. Редемптористів схід. обряду. Д. Дорошенко: Спомини про перебування Митрополита Андрія Шептицького в Росії за часів війни. О. Юліян Дзерович: Митрополит — Меценат. О. Василь Лицинак: Товариство „Захист ім. митр. Андрея гр. Шептицького для сиріт" у Львові. P. Michel d'Herbigny S. I.: La premiere entrevue de Metropolite Andree avec son Eminence le Cardinal Mercier. О. Адам Солодух: Митрополит А. Шептицький і унійні змагання на Білій Руси. Еп. Иосиф Боцян: Пастирські листи Митрополита Андрея. О. д-р Климентій Шептицький, ігумен Студитів: Митрополит Андрей і обновлення східної чернечої традиції. Cyrill Korolevskij: Les fonds Borghese et Barberini au Vatican (a suivre). Бр. И. Г.: Відвідини Америки митр. Андреєм Шептицьким в 1910 р. Микола Ворний: Портрети Митрополита Андрея. О. Дм. Хомин: Митр. Андрій Шептицький як Апост. Візитатор для Українців в Полудневій Америці. О. Іван Рудович: Вступлення Митр. А. Шептицького на митрополичий престол у Львові. О. І. д-р Лятишевський: Митрополит Андрій Шептицький як Епископ Станиславівський.

ОПОВІСТКИ.

Український Наддніпрянський Хор під управою Дм. Котка.
Субота 19.VI. Чортків.
Неділя 20.VI. Чортків.
Понеділок 21.VI. Борщів.
Вівторок 22.VI. Борщів.
Середа 23.VI. Бучач.
Четвер 24.VI. Бучач.
Субота 26.VI. Заліщики.
Початок о год. 8·30 вечером. Ціни скрізь знижені. 1699 39—?

Український Театр під дир. Ів. Когутяка.
Березовиця: Саля гміна.
Субота 19.VI. „Війна з жінками".
Неділя 20.VI. „Запорожець за Дунаєм".
Зборів.
Понеділок 21.VI. „Поцілунок Юди" (премєра).
Вівторок 22.VI. „Послюбна ніч".
З днем 1.VII. театр відїздить на сезон до Косова і Кут а пізніще до Сколього. В репертуар входять найновіші модерні штуки. 1941 2—?

Управа приватної дівочої гімназії УПТ. в Станиславові (гуманістичного типу з правами державних гімназій) приймає зголошення до вступного іспиту до всіх клас I—VIII. Вступний іспит до клас висших II—VIII. відбудеться в четвер 24. червня ц. р. о год. 8 рано а до кл. I. вівторок 29. червня ц. р. о год. 8 рано. Вимоги при іспиті до I. кляси з релігії, української і польської мови та з рахунків як у державних гімназіях. — Станиславів, 9. червня 1926. — За Управу: **Гр. Кичун.** 1904 3—3

В прив. коед. гімназії УПТ. з правом прилюдности в Чорткові, відбудуться вступні іспити до приготовної і до I. кляси дня 28. червня. Вступні іспити до клас від II. до VI. відбудуться в днях від 23—25. червня. — *Управа.* 1914 2—3

Дирекція прив. дів. учит. семинара УПТ. ім. Т. Шевченка і дів. гімназії гуманістичного типу у Львові вул. Мохнацького ч. 12. подає до відома, що вступні іспити до семинарії від I.—IV., а до гімназії від IV.—VII. кляси відбудуться в днях від 22.—25. червня 1926. Вписи до всіх клас безпосередно по зложенню іспиту. Зголошення приймається кождого дня. — *В. Алдіянович.* 1925 4-4

Приватний жіночий учительський семинар Кружка УПТ-ва в Стрию. Вступні іспити на II. і III. курс відбудуться дня 24. червня. Зголошення приймається до 19. червня включно. Вступні іспити на I. курс відбудуться 28. червня ц. р. а зголошення 26. червня. — Дирекція. 1938 2—2

Справлення похибки. В оголошенні Франківського Комітету в Станиславові поміщенім минулого тижня в „Ділі" пропущено помилково назвиско п. проф. Юліяна Чайківського, який на Концерті д. 12. червня ц. р. виголосив добре обдуманий рувевий реферат про Івана Франка. 1951 1—1

В учит. жін. семинарії і школі вправ СС. Василіянок у Станиславові відбудуться вписи дня 24. червня, а вступний іспит 25 і 26 червня. Приймається учениці на I. II. і IV. курс та до всіх сімох клас школи вправ. Вимоги як у инших заведеннях. 1953 1—2

В прив. учит. семинари з правом прилюдности СС. Василіянок у Львові вул. Потоцького 95. відбудуться вступні іспити на I. курс дня 23. червня (початок 8. год. рано), на II., III. і IV. курс (в міру місця) як також до клас I.—VII. школи вправ в днях від 22.—26. червня. Вступний іспит на V. курс семин. можуть здавати лиш ті учениці, що постараються о дозвіл від Кураторії Ш. О. Зголошення до вступних іспитів приймається до дня 2?. червня. Вписи учениць до всіх клас школи вправ і семинара відбуватимуться до 30 червня включно щодня в урядових годинах. Присутність родичів (опікунів) конечна. До клас I.—VI. школи вправ приймається також хлопців. — Дирекція. 1924 2—2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

ДО ВИНАЙМУ 10-морговий сад на фільварку в Скнилові, оферти з долученим вадії 200 золотих, вносити до дня 24. червня на руки о. крилошанина Томовича, площа св. Юра 5. 1911 3—3

КОНЦЕС. ПЕРШІ КУРСИ МАТУРАЛЬНІ і ДОПОВНЯЮЧІ „Пильність" École Reforme, Львів, Панська 14. Вписи до 10. липня. Проспект на шкільний рік 1926/7 на місці або почтою (долучити марку за 16 сот.) Аналогічні кореспонденційні. Численні подяки. Курси істнують від 1921 року. Жадати проспекту. 1912 3-8

1-ЗОЛ. коштує кожда золотниця... ва у Гутермана Сикстуська 14. 1679 39-?

ФОРТЕПЯН, піяніно куплю негайно. Плачу готівкою. Ганак, Панська 21. Телефон 32—45. 1932 2—?

НАПРАВУ годинників під управою фахових сил швайцарських годинникарів. Гутерман Сикстуська 14. По стінні годинники посилаю домів. 1679 61 30—?

УНЕВАЖНЮЄ згублену посвідку реєстраційну, видану комісаріятом V. дільниці у Львові Михайло Грибик. 1949

БУДІВЕЛЬНА ПЛОЩА при ул. Карпинського в Станиславові до продажи. Оферти приймає „Ризниця" в Самборі. 951 1—1

КУПЕЦЬ-інтеліґент, літ 25, співвластитель торговлі, ожениться з посажною панною до літ 25. Адреса: П. Д. 16, Посте-ресстанте Косів ad Коломия. 1944 1-1

ЗА визичення 1500 зол. на один рік дам пів морга поля біля Львова і забезпечення гіпотекою або векслем. Зголошення до Адмін. під „Ґрунт". 1954 1—1

ОГОЛОШЕННЯ
За оголошення Редакція не відповідає.

Оповістка.

Вступні іспити до вищих клас (від II. до VII. включно) української гімназії з правом прилюдности УПТ. в Дрогобичі відбудуться в днях 22-го, 23-го і 24-го червня ц. р.

Вступні іспити до I. кляси 28-го червня. Зголошення й інформації в Секретаріяті гімназії (Дрогобич, вул. Івана) від 11-го червня кождого дня перед полуднем.

1844 6—6 УПРАВА.

Надзвичайні Загальні Збори

Товариства господарсько-кредитового „Руський Народний Дім", стоваришення зареєстрованого з обмеженою порукою в Підкамінню б. Бродів відбудуться дня 4. липня 1926. о 3. год. попол. в салі читальні „Просвіти". На порядку деннім:

1) Представлення Управою положення Товариства.

2) Внесення на оживлення Товариства переміну на споживчу кооперативу, або евентуальна ліквідація.

На случай неприявности статутом вимаганого числа членів відбудуться о годину пізніше другі Загальні Збори з правом важно рішати. Надзірна Рада. 195?

Концес. Торговельні Курси Зофії Ґлюзінської, Львів, Панська 14. приймає до 10. липня ц. р. **вписи на:** 1) Вакаційні курси книговодства, стенографії, писання на машинах і чужих язиків. 2) Торговельні курси річні і 5-місячні на шк. рік 1926/27. Курси мужеські і жіночі в ранішних годинах, пополудневих або вечірних. Інформації і вписи щоденно від 8—1 і 5—9. — Управа: Проф. д-р Йосиф Ґлюзінські. 1946 1—3

За редакцію відповідає Василь Мудрий — Видає Видавнича Спілка „Діло" — З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10

на бажання директора в деяких адміністраційних справах. До круга її ділання належить: обговорювання способів введення в життя розпорядків влади, журба за піднесення виховного і научного рівня, оцінка поступів і поведення учеників приймання й усування учеників зі школи, подавання властям внесень дотично виховання і навчання.

Рада сходиться бодай 5 разів до року на зазив властей, директори на домагання ⅔ членів Ради. Рішення западають більшістю голосів. На випадок, якби вони противилися законам або розпорядкам, директор може відкликатися до Кураторії і завісити виконання ухвали Ради.

Для успішнішої праці Рада може творити раду вихованків (т. зв. клясових опікунів), наукові ради для певних предметів та клясові комісії, котрі мають підготовлювати внесення на Раду, радити, як виконувати ці рішення, укладати шкільні регуляміни в рамах загальних приписів, обдумувати справи суспільного і товариського життя в школі і поза нею і т. п.

Загалом учителі як члени Ради і комісій можуть при добрій волі й рішучости добути поважний вплив на ведення школи і долю молоді, хоча регулямін не дає учительському зборові таких прав, які йому з огляду на його повагу супроти директора належалися би.

НОВИНКИ.

— **Українському громадянству до відома.** Після процесійного походу в неділю першого дня Зелених Свят на Янівське кладовище відбудеться також під великим хрестом серед могил українських стрільців спільна панахида зі всіми священиками. Після неї відбудуться вже рівночасно поодинокі панахиди з поодинокими священиками, на могилах: 1) Безіменного Стрільця, 2) Луцейка й Крупи, 3) Шевчука, Фолиса і Саламоновича, 4) Бесарабової. Шановне громадянство проситься взяти громадно участь у всіх тих панахидах, як у спільній так і в поодиноких.

— **Робітництво в Дрогобичі Франкові.** В понеділок дня 21-го червня відбудеться в Дрогобичі свято українського робітництва Дрогобиччини при участи делеґатів з цілого краю для пошанування памяти І. Франка. В програму свята входить академія з рефератом проф. д-ра Свєнціцького і промовами делеґатів, опісля буде похід вулицями міста.

— **Про „Порядню Матерей“**, про якої посвячення помістили ми вчора згадку, одержуємо таку замітку: її домівка положена на узгірю цитаделі при вул. Ходоровського ч. 15 є даром Митр. Шептицького для філії Товариства охорони дітей та опіки над молодю, яка тут помістила „Порадню матерей“ себто шпиталик для вагітних матерей і дітей. Ординують тут лікарі д-р Ол. Барвінський і д-р Вол. Щуровський у діточих недугах, д-р Ол. Подолинський у жіночих, д-р Т. Бурачинський у хірурґічному відділі, а д-р Савицький насвітлює кремінною лямпою. Крім згаданих заслуг її Основника та Мецената і д-ра Барвінського, як ініціятора секції „Порадні Матерей“, який вложив багато труду і часу в зорґанізування цієї інституції, чимало безкорисної праці вложили там пані Перфецька, Львова, Бекесевичева, Рудницька, Терлецька і Радзикевичева.

— **Справа увязнення редактора „Світла“.** Довідуємося, що слідство в справі увязненого з кінцем квітня ц. р. Василя Бобинського, редактора робітничо-селянського тижневика „Світла“, який одночасно закрито, добігає до кінця. На днях мають бути слідчі акти віддані до прокуратури. Слідство ведене слідчим суддею Косіковським іде в напрямі обвинувачення з § 58 к. з., якого ред. Бобинський допустився, помістивши в „Світлі“ кілька статей, в яких пресова прокуратура добачила признаки провини з того параґрафу. В звязку з тим дійшли до нас відомости, що почтові уряди ще в минулому році одержали від своїх зверхніх властей наказ подавати до відома поліційних постерунків імена передплатників „Світла“.

— **З адміністраційної гумористики.** Українське Краєве Т-во Опіки над Інвалідами у Львові передало філії Т-ва „Просвіта“ в Бережанах справу організації збірки в бережанському повіті на дні 20. і 21. червня п. р. для інвалідів. Філія передала тут. старостві спис уповноважених з просьбою завідимувати уповноваження. І тут вийшла історія, бо новий староста відмовився від цього, а то тому, що в клявзулі відимування поміщено імена: о. Іван, а не ks. Jan, о. Омелян, а не ks. Emilj n. Василь, а не B zyli і т. д. Голова філії вияснював старості, що клявзуля написана з іменами по думці обовязуючих приписів і що годі переробити всіх Іванів на Янів, а Василів на Базиліх — та покликувався на приписи ведення метрик і книг ґрунтових, на що староста Топольніцький відповів: n'c mię nie obchodzą metryki, nic mię nie obchodzą księgi grun owe i przepisy dotychcz sowe, jestem polsk m urzędnik em i nie mogę zawidymować pełnomocnictw na Iwana, W syla, Mykołę, Omel na, a tylko w brzmieniu urzędowem pol kiem: n Jana, Bazylego, Mikoł j, Emilj na i t. d." Голова філії відмовився переписувати українські імена на польські, а пан староста на питання, чи відмовляє відимування, відповів: „nie odmawi m, ale klauzu w dymow nia s m sobie n piszę“. На питання, чи це жарт з іменами, чи це має бути прелюдія до територіяльної автономії — староста не відповів. Запал старости до перехрещування імен не новий і не дивний, бо, як зачуваємо, він сам з походження Українець, змінив своє хрестне імя Володимира на Владислава, греко-кат. обряд на латинський і українську народність на польську. S pienti sat! **М. С.**

— **Ucrainica.** У париській „Rev e Intern tionale“ з 1-го червня находимо статтю д-ра М. Лозинського п. з. „Польща й угнетені нею народи“. У ч. 164 „Праґер Прессе“ з дня 18. ц. м. находимо у відділі „Slav sche Rund chau“ довге справоздання студії Я Бодуена де Куртене з останнього тому „Записок Наук. Тов. ім. Шевченка“ про „Kilka ogólników o objektywnej i subjektywnej odrębności Ukrainy pod względem językowym, plem ennym, n rodowym i p ństw wym“. Одночасно інформації про нововидані у Київській Академії Наук Знадоби для життєпису Степана Руданського, А. Кримським і М. Левченком.

— **Відкладення військової служби.** Ті, що скінчили 23 рік і повинні почати військову службу, без огляду на те, чи скінчили школу, можуть служити щойно 1. липня 1927 р.

— **Гарний вихователь.** На Гуцульщині в селі Рибні, косівського повіту, є вчителем Захарій Сенютович, якого поведінка в громаді та школі дала привід батькам до скарг, які покищо лишились без наслідку. Цей педаґоґ не тільки надто часто заглядає до корчми, але й в хаті, підчас шкільної науки счиняє родинний бешкет. Раз побився він зі своєю жінкою так завзято, що їх боєва акція перенеслась аж до шкільної кляси в присутности дітей, які мусіли втікати від „стрілів“ своїх педагогів.

— **Іспит зрілости в III. Держ. Семинари у Львові** відбувся в днях від 29. мая до 5. червня 1926 при трьох комісіях. У відділі - А - під проводом візитатора Мечислава Войковського зложило іспит 41 кандидаток, а саме: Стефанія Батюк, Параскевія Белей, Ольга Білобрая, Ольга Бірік, Стефанія Боднар, Софія Бонк, Юлія Бутель, Ольга Деревянка, Анна Дурбак, Станислава Дзьоба, Осипа Горупька, Олена Грицишин, Наталія Гумініловия, Олімпія Князь, Стефанія Кохан, Ірина Кохановська, Іванна Коцко, Розалія Корятко, Олена Коржинська, Евгенія Коваль, Стефанія Крупа, Дарія Кульчицька, Ольга Кузь, Юліяна Ліщинська, Бронислава Літвін, Анна Лебішак, Анна Матерна, Стефанія Робачевська, Марія Скочиляс, Ірина Скрипчук, Ірина Свилик, Надія Субтельна, Ольга Свистун, Ольга Шульга, Антонина Шиян, Калина Тапчаківська, Евстахія Вашута, Іванна Вержбіцька, Евгенія Зелена, Марія Жолонович. У відділі тім було 49 кандидаток: з тих одна не допущена з причини лихої ноти з польської задачі, одна занедужала а сім кандидаток репробовано на рік. — У відділі - Б - відбувався іспит зрілости перші три дні під проводом візитатора Оттона Жуковського, а дальші два дні під проводом директора II-ої семинарії Войтіха Смоліцького. У відділі тім було 48 кандидаток. З тих одна занедужала, одну не допущено з причини лихої ноти з польської вправи, а одну репробовано на рік. Іспит зрілости зложило 45 кандидаток, а саме: Ольга Цар, Анна Целінська, Іванна Цибульська, Ольга Чорна, Анна Добрянська, Софія Федчина, Романа Фостяк, Осипа Франчук, Софія Гладка, Ольга Головінська, Ірина Грицин, Ірина Качала, Марія Камінська, Яроміра Климко, Стефанія Ляхович, Михайлина Махницька, Ольга Манько, Марія Марчиник, Анна Мечник, Стефанія Мельник, Пелягія Модна, Іванна Микитко, Мирослава Палох, Надія Петрик, Стефанія Підгайна, Ольга Полюга, Стефанія Порхавка, Іванна Породко, Стефанія Пропак, Ірина Приплесь, Олена Романів, Олена Роздольська, Осипа Рожанківська, Надія Рубчак, Наталія Сабарай, Ольга Сафіянчук, Ольга Савойка, Стефанія Слоневська, Софія Собків, Марія Степанюк, Софія Синенко, Ольга Шурґот, Марія Тершаковець, Ольга Тизьо, Клементина Козій. — У відділі - Ц - проводив директор жужеського семинара Казимір Ціммерман. У відділі тім було 51 кандидатів, з тих 3 не допущено при клясифікації до іспиту зрілости, 4 мало недостаточну ноту з польської задачі, а 6 репробовано на рік. Іспит зложило 38 кандидатів, а саме: Іван Барусевич, Іван Батюк, Станислав Берґтравм, Іван Бішко, Богдан Бобинський, Филип Бойко, Маркіян Бучко, Ярослав Букайло, Андрій Харак, Іван Ходачок, Ілля Долганик, Володимир Дорош, Іван Ґвозд, Іван Гадзевич, Петро Гарух, Лев Горінь, Михайло Гошовський, Михайло Грициняк, Михайло Керницький, Андрій Кобрин, Іван Котик, Михайло Козій, Михайло Кривий, Василь Ласка, Амврозій Лазар, Юрій Луміковський, Петро Малиш, Юліян Мурський, Павло Михайлишин, Роман Папп, Осип Пізняк, Лев Подолюк, Богдан Проць, Василь Пронь, Михайло Сич, Іван Тарнавський, Володислав Торбацький, Теодор Туз. Разом 124 кандидатів (-ок).

— **З епідемії самовбивств.** 19-літний торговельний помічник Станислав Дашкевич застрілився вчора по причині нещасливого кохання. Свою вибрану відпровадив ще до хати, але вертаючись не міг перенести думки, що 17-літня Геля любила ходити на прохід ще й з иншим. — Пробував умерти відомий з процесу Штайґера судовий „авскультант“ д-р Р. Пйотровський, посварившись з братом і батьком, кусниками вибитої шиби перерізав собі жили. Його брат пожертвував власну кров для переведення трансфузії виснаженому від кровотічі недужому. Преса передає тільки здогади щодо причини цього роспучного вчинку д-ра Пйотровського: не є виключене, що такий нервовий розстрій є в звязку з неприємним для нього свідством зі Штайґерівського процесу. — Хотіла умерти з кохання служниця Анна Ціла, випивши субліматy. Але випила його за мало і лишилась ціла.

— **З темної хроніки.** Ілько Андрушко, син селянина з Лиманової, біля Борислава, позичивши вкравши від свого багатого батька, нафтаря, 1000 долярів, приїхав до Львова на широку забаву, де „Берлінського“ готелю, при вул. Рейтана. Батько повідомив про втечу сина поліцію і панич не заїхав далеко — безплатно вернувся до Борислава.

— **Без дозволу мами.** 19-літній граф Дзєдушицький, львівський громадянин, оженився зі звичайною дівчиною, бо дочкою інжініра, без дозволу своєї мами і військової влади. Мама ґрафа налякана таким мезаліянсом шукає за молодою парою при помочі поліції, сподіючись вирятувати сина з такого злого інтересу.

— **Рідкий гість.** Пишуть нам: Дня 14-го ц. м. школярі села Деватир вертаючи зі школи, завважали в лісі птаху великих розмірів, що спочивала на зрізанім пні. Коли сполохана ними не мала сил літати, а насторожилась до оборони, хлопці вбили її камінням і передали у праві школи. Тут розпізнали „гусячого шуліку“ (супа), завбільшки одного метра, при розпятих крилах 1·80. Цікаве, що змусило цього мешканця теплих країн до еміґрації в наші краї. Невже-ж недостача їжі?

— **Вакаційно-кабаретова драма.** Кілька днів тому подали ми до відома про таємний злочин у лісі в Яремчу, де найшли мертвого ограбленого невідомого мушину. У цю справу була заплутана кабаретова артистка Храшевська-Кульчицька, яка виїхала туди зі Львова на прогульку з двома молодцями, принагідними знайомими. Оба вони в Яремчу щезли. Поліція ствердила вже особу убийника: є ним Казимир Ґлінський з Ченстохови і вбитого ним Віктора Заремби з Варшави. Ґлінський убив свого товариша в лісі для грошей і щез. Видала його залишена в готелі сорочка з фірмою „Ченстохова“. Храшевську як непричасну в злочині звільнили з арешту.

— **Жертви наукової праці.** Париж забалакав на протязі одного дня про нікому невідомого фільософа, який на протязі 27 літ працював у мансарді над твором про потвердження теорії Дарвіна. Він голодував, купуючи вічно нові книжки, потрібні йому до праці. Коли його твір був готовий, він не міг найти накладника. Тому стрілив собі в голову, залишаючи лист повний надії, що тепер звернуть на його рукопис увагу. — Одночасно приходить звістка про смерть визначного єгиптольоґа з університету в Бальтіморе, д-ра Ембера, який працював 10 літ над твором, що мав доказати семітське походження єгипетської мови. У його домі вибухла пожежа і він, хотячи вирятувати свій рукопис, вбіг аж на дах, де згорів.

— **Померли у Парижі.** Кілька днів тому провідник грузинських соціялістів Чхеідзе, відомий як голова соц. фракції у російській думі від 1907—1917, голова совітів в 1917, президент грузинської конституанти від 1918 до 1921, до менту, коли мусів покинути Грузію під напором большевицької офензиви. Чхеідзе покінчив самовбивством після 45 літньої дуже активної громадянської діяльности

грішніх справ СРСР, бо в союзі нема заборони ні обмеження на вивіз, чи висилку грошей за кордон, а тим більше тих грошей, про які мова, а які були приватною власністю професійних спілок. Радянське законодавство не передбачує перепон для пересилки грошей за границю, а тільки робить її залежною від деяких означених правил. В даному випадку все сталося правильно. Виступ англійського уряду вважають більшовицькі дипльомати спробою деяких англійських кругів анулювати англьо-радянський торговельний договір і таким чином доверщити новий економічний натиск на радянський уряд.

Ось істота конфлікту. Англійська публична опінія і консервативна партія вимагають від Чемберлена, як найгостріших засобів боротьби зі ширенням комуністичної пропаганди та підсилюванням грішми англійських комуністів. Чемберлен попав, можна сказати, навіть у конфлікт — зі своєю партією, бо він є приклонником повільного ділання, а від нього вимагають радикальних кроків.

Який оборот не приняла би ця справа в недалекому майбутньому, го слід підкреслити факт мобілізації цілої англійської опінії проти більшовиків. Чи скорше чи пізніше мусить їй піддатися уряд. А він перенесе цю справу на міжнародню арену, та буде мобілізувати всі сили проти більшовизму. Це зрештою робить Англія систематично не відмінні. В даному випадку треба надіятися зовсім реального ділання, реальних вчинків. Чи дійде до збройного конфлікту, не можна сказати, але СРСР напевно захоче Англію взяти в кліщі всебічної ізоляції і таким чином ограничити небезпечну більшовицьку пропаганду і революційну роботу Комінтерну. А це все спричинить зовсім нову міжнародню конфігурацію, зовсім нове угрупування сил.

Спільним фронтом.

Віче Українців, Білорусинів і Литовців у Філядельфії.

Отсей допис прийшов до нас із значним опізненням. Містимо його в скороченні, викреслювши все те, що могло-б підпасти конфіскаті. — *Ред*

Філядельфія, 10. травня 1926.

Заходом Комітету поневолених народів (Українців, Білорусинів і Литовців) у Філядельфії відбулося у нас 6. н. м. в галі горожан велике протестаційне віче проти режіму в Польщі. На вічу зібралися маси українських, білоруських і литовських робітників та поважна скількість інтелігенції всіх трьох народів. Віче отворив голова Комітету д-р Лука Мишуга, секретарював п. М. Дармограй.

Перший виступив з основним рефератом про положення „національних меншостей" у Польщі д-р Л. Мишуга. Бесідник зазначив, що комітет скликав це віче, щоб піднести прилюдний протест проти польської самоволі на українських, білоруських і литовських землях. Коли проти тієї самоволі протестують найбільші мужі науки й визначні політики в Европі, коли проти польських насильств підняла протест Ліґа охорони прав людини і конґрес протестантських церков, то тимбільше мусять це зробити еміґранти з українських, білоруських і литовських земель, що тепер під Польщею, бож тут ходить про життя їх рідних братів, про долю їх рідного краю. Референт змалював положення всіх трьох народів під сучасну хвилю і підчеркнув, що тільки злученими силами, спільним фронтом зможуть здобути собі кращу долю. Зазначив іще бесідник, що як тільки виникла в Філядельфії думка оснувати спільний Комітет, зложений з усіх трьох поневолених народів, зараз накинулася на ініціяторів того діла ціла польська преса в Америці. „Боялися нас — казав д-р Мишуга — вже годі, як ми сиділи тихо. А щоб то було, якби ми взялися до спільної праці? А це ми мусимо зробити, ми мусимо боронитися і спільними зусиллями відбивати страшні удари". Промовець закінчив свій реферат зазивом до всіх гуртуватися в Комітеті поневолених народів.

З черги промовляв Американець, адвокат Губерт Горень, великий приятель Литовців, що виступив оборонцем права на самовизначення для всіх народів. Бесідник вірить, що кожний нарід скорше чи пізніше мусить здобути собі державну незалежність, як тільки прямуватиме до неї послідовно. Свободолюбний американський нарід буде завсіди по стороні покривджених і поневолених.

Від Білорусинів говорив Д. Ковнурко, що оповідав про ріжні жахливі картини з теперішнього білоруського побуту. Особливо цікаві були ті образи, в яких бесідник малював похід на білоруську школу й церкву. По нім виступив з промовою о. С. Дравґеліс (по литовськи), що змалював положення литовського народу, зокрема його столиці — Вильна. Бесідник взивав до єдности і видержання в спільній боротьбі, щоб якнайкраще використати симпатії вільного американського народу.

Останнім промовцем був ред. Омелян Ревюк, який виголосив довшу промову в англійській мові. Бесідник зазначив, що інтерес Америки вимагає, аби в Европі не було поневолених народів. Це потрібно і для економічних інтересів Америки і для мирного співжиття ріжних національних ґруп серед американської еміґрації. Алеж Америку треба поінформувати про становище поневолених народів в Европі, особливож про становище Українців, Білорусинів і Литовців, а тоді вона напевно на це відповідно відгукнеться.

По скінченні своєї промови бесідник поставив резолюції в англійській мові, вироблені в спільному Комітеті. Резолюції ухвалено одноголосно і на тому віче закінчилося. Після того розіслано їх до американських конґресменів і сенаторів та до представників чужих держав у Вашингтоні.

О.

Після ганебного вбивства.

Становище органу Мілюкова „Последнія Новості". — Спростування ґенерала хорунжого В. Петрова.

Парижський орган Мілюкова „Последнія Новості", погляди якого на справу вбивства от. Петлюри ми вже наводили, вважав за доцільне забрати в тій справі ще раз голос. Тим разом присвятив він справі погромів на Україні величезну передовицю, в якій обвинувачує в погромах усі армії, що оперували на Україні.

„Справедливість вимагає підкреслити — пишуть „Последніе Новості" — перш за все те, що жидівські погроми супроваджали всю громадську війну на Україні. І не було в тій війні ні одної партії, свобідної від того пятна. Воно опоганювало частини білої армії не менше ніж українські війська. В першому періоді війни: в 1918 р. цілий ряд жорстоких погромів вчинили більшовицькі відділи. Накінець велика кількість „отаманів" і банд — деякі з них звали себе українськими — займалися розбоєм, а особливо рабуванням жидівського населення — як постійним і головним заняттям. У всіх тих випадках основні причини такі самі: загальне озвіріння, що розбуджувало первісний інстинкт ненависти до „чужих" по крови, — соціяльний розклад, що породив тип „професіоналів горожанських воєн", які виповняли війська всіх партій, — накінець самі умовини горожанської війни, та система „самопостачання", якою жили всі армії і яка при слабій дисципліні легко поверталася в розбій. Жидівське населення перше падало жертвою, як населення міське, більше безборонне ніж сільське і як різко відріжнена від инших група, над якою можна було робити насильства, не ризикуючи зачіпити „своїх". Причини і „оправдання" тих насильств: легенда про поголовний більшовизм Жидів і т. п., яку не важко було придумати."

Дотепер все, можна сказати, немов би безсторонно, але далі та „безсторонність" „Последніх Новостей" губиться. А губиться вона особливо тоді, коли вони пишуть про український національний рух та його провідників. Цього руху вони ненавидять, не перетравлюють звязаного з ним неподільно українського сепаратизму і тому не вагаються й тепер копнути його своїм шовіністичним російським копитом.

„Вбивство Петлюри — пише орган теперішнього революціонера Мілюкова — було актом мести за погроми Жидів, яких допустилися „петлюрівські війська". По суті, провідники українського руху несуть серіозну частину відповідальности за ті проступки".

По такому генеральному обвинуваченні дає газета тим же Українцям нібито невтралізуючу до деякої міри це твердження пігулку і каже на адресу пок. Петлюри:

„Та це твердження найменше можна віднести до особи Петлюри. І трагедію національних відносин на Україні менше всього можна вирішити актами помсти на поодиноких особах".

А далі йде ще краще. Навязуючи до наведеної аналізи відносин на Україні передовик „Последніх Новостей" пише:

„А тим загальним причинам помагав відомий напрям політики українського націоналістичного уряду, — як, опісля, і політика білого командування — хоч із цілковито инш-х причин і мотивів. У тій точці трагедія українсько-жидівських взаємин стоїть у тісному звязку з трагедією українського національного руху."

Отже всіх українських національних провідників обвинувачує ця „безсторонна і революційно-демократична газета" в чамбул у шовіністичній політиці, яка не могла не підтримувати погромницьких настроїв.

„Зловіщий акт — пишуть вони далі — повного відділення від Росії не тільки викопав пропасть між українським і починавшимися білими рухами, але й усунув усяку можливість згоди між усіми протибільшовицькими силами на полудні. Цей акт спричинив неминучий — якіб не були субєктивні настрої політичних діячів з обох сторін — конфлікт з меншостями, а зокрема, з Жидами, заінтересованими, як торговельне населення, в підтримці економічних звязків із центром Росії. Але „самостійництво" не визивало достаточного одушевлення і серед українських мас — і не могло бути досить сильною противагою більшовизму".

А далі наводить газета цілу „історію" України від часів Центральної Ради аж до кінця 1920 р., в якій все одно клепче, що „хибна" політика українського націоналізму мусіла довести до погромів.

„Погром Жидів став засобом підіймати масу, в противагу загальному погромові „буржуїв", до якого закликали більшовики. Погромницька тровля стала знаряддям „національної аґітації і козаки діставали нагороди за службу — головами і майном жидівського населення в захоплених місцевостях. Така ґенеза страшної хвилі погромів, що залила міста й містечка України кровю жидівського населення в першій половині 1919 року".

Щоби написати такі нікчемні нісенітниці, треба, направду, бути російським аж до білого розпаленим націоналістом, треба бути атавістично обтяженим ненависником всього українського, треба бути крайним циніком і засліпленим, непритомним злісником. Всі ці прикмети очевидно мусить мати в анормальних розмірах передовик названої газети. Де є такі твердження, там кінчиться полеміка, там не може бути мови про ніяку серіозність. Цеж негідне поважної газети, а ще менше гідне воно пера серіозного журналіста, що важиться без ніяких даних, а так собі з фантазії висувати твердження, немов то українські козаки в нагороду за службу діставали до власної довільної розпорядимости голови та майно жидівського населення. Де починаються такі нікчемні аргументи, там кінчається розмова, поважна доказова дискусія. На хоробливу уяву та очевидну брехню не придумаєш ніяких протиаргументів.

І тутже по такому обвинуваченні та сама газета хоче підтвердити це нібито фактичним матеріялом з жидівських джерел.

Вона пише: „Чи була це політика самої Директорії і головного командування в особі Петлюри? П. Хейфец, що писав на основі матеріялів жидівської комісії для допомоги жертвам погромів, це категорично ставрджує. А. Д. Марголін — видатний жидівський діяч, що був членом українського уряду — не менше категорично виступає проти тої, по його словам, клевети".

Чи це не фарисейське становище? — А по ньому йде знов ще більше затроєна стріла:

„Це факт, що український уряд — ріжком відмінно від білого командування — не виявляв явного антисемітизму. Навпаки, він немов би то намагався притягнути Жидів до будови української держави й навіть йти на стрічу їх національним інтересам на основі „національної автономії" по „найновішим" австрійським теоріям. Але в тойже час він виявляв трусливу лицемірність на полі елементарної оборони жидівського населення від масового нищення і грабунку""

Цих образків московської перфідії хіба досить. Та накінець не можемо поминути ще тенденційної клевети в тійже статті на адресу поодиноких, живучих ще людей, найвизначніших діячів українського національного руху. І так „Последнія Новости" твердять, що перед утвореною українським урядом у Винниці слідчою комісією в справі погромів, до якої належали і Жиди, заявив себе полковник української армії Петрів, тодішний начальник ґарнізону в Житомірі, а пізніший міністер, явно погромником. Про полковника ґенерального штабу Петрова ми писали, та висвітлювали цю справу. Завтра помістимо спростування генер. хорунжого Петрова, яке він вислав до редакції „Последніх Новостей". Попри ту клевету йде ще одна. Передовик „П. Н." не завагався написати, що коли до тодішнього голови Директорії Винниченка прийшла депутація Жидів у справі погромів, то він мав їй відповісти, що просить „не сварити його з армією". Це напевно виссано з пальця, бо нікому не секрет, що відомий наш письменник і заслужений діяч В. Винниченко був одним з найбільших фільосемітів на Україні.

Педаґоґічні Ради.

(Стаття надіслана)

Серед учительства середніх шкіл у Польщі є поважне змагання, щоб піднести значіння учительського збору у відношенні до директорів, котрі дуже часто засвоюють собі ролю одиноких господарів школи. Далися чути навіть поважні голоси за виборністю директорів учительським збором, щоби в той спосіб на цей важний уряд діставалися люде, що далися пізнати як правдиві педагоги, та щоби, коли котрийсь з них покажеться нездатним на те становище, не тяжив як змора над заведенням, а щоби його можна було усунути волею товаришів.

Одначе до того не дійшло, а виданий нефортунним реформатором шкільництва б. мін. Стан. Ґрабським правильник педагогічних рад далеко не відповідає тим надіям і бажанням, які видвигнуло учительство. Всеж таки він формулує праве становище учительських зборів, тож тими правами повинні покористуватися наші учителі, тим паче, що деякі наші директори, навіть приватні, проявляють дуже часто абсолютистичні змагання, нераз зі шкодою для нашої молоді.

Головні точки реґуляміну (див. Дневник Кураторії ЛОШ. ч. 5.) є такі: Педагогічна Рада є урядовим органом внутрішнього шкільного життя, що спіділає з директором у виховних, дидактичних, а навіть